

साःगु भिंगु मरिचरिया निति लुमका दिसै !

लक्ष्मण जमाल 'चिलिमि' प्रोप्राइटर

लाखा छै
LAKHA CHHEN

सोहखुटे, वडा नं. १६, येँ, फोन नं.: ४५६०७५८

फुटपाथ विस्तार विरुद्ध वडाध्यक्ष व स्थानीय स्थानीयया आक्रोशं डोजर लित यंकल

• लहना संवाददाता
येँ महानगरपालिकां न्हू सतकया धर्मपथय् फुटपाथ तब्या याःगु विरोधय् स्थानीय वासिन्दां निरन्तर रुपं आन्दोलन याना वयाच्वंगु दु । येँ मनपां फुटपाथ तब्या याःगु विरुद्ध २२ वडाया

योजना जूगु धासै विरोध याना वयाच्वंगु खः । न्हू सतक लागाय् गाडी दुत हय्मजिवं अनया व्यापार व्यवसाय हे मदयाः वनिगु धासै स्थानीय वासिन्दां ताः इलं निसै विरोध याना वयाच्वंगु खः । वंगु साउन २ गते येँ महानगर

विरोध याःगु खः । नगर प्रहरी व स्थानीय वासिन्दाया दथुइ छभाः घ्वात्तुघ्वाये गु ज्या जुइवं स्थिति तनावग्रस्त जूगु खः । निगू पुचः दथुइ स्थिति तनाव जुइवं अन नेपाल प्रहरी परिचालन यानाः स्थिति साम्य यायगु कुतः खः । वयां लिपा न्हिथं स्थानीय वासिन्दां धर्मपथय् चां न्हिं धर्ना वीगु ज्या याना वयाच्वंगु दु । विरोध प्रदर्शनया भवलय् स्थानीय वासिन्दां येँ महानगरपालिकाया मेयर बालेन साहया पुत्ला नं च्याकूगु खः ।

अध्यक्ष चिनिकाजी नेतृत्वय् आन्दोलन याना वयाच्वंगु खः । स्थानीय वासिन्दां फुटपाथ तब्या यायगु नामय् लिपा वनाः न्हू सतक लागाय् गाडी दुमकाय्गु 'नो भेहिकल जोन' दय्केगु येँ महानगरपालिकाया मेयर बालेन साहया

पालिकां डोजर हयाः धर्मपथ लागाय् लं स्यंकेत स्वयेवं स्थानीय वासिन्दां डोजरयात पनाः बिउगु खः । उगु इलय् येँ महानगरपालिकां आपालं ल्याखय् नगर प्रहरी परिचालन यानाः सतक स्यंकेत स्वःगु खःसा उकियात कयाः स्थानीय वासिन्दां

थ्वहे भवलय् वंगु आइतवाः येँ महानगरपालिकाया २२, २३ व २४ वडाया स्थानीय जनतां पाखे विज्ञप्ति जारी यासै थःपिसं यानाच्वंगु शान्तिपूर्ण विरोध प्रदर्शनयात हिंसात्मक यायेत्यंगु धासै विरोध याःगु दु । विज्ञप्तिइ थःपिसं शान्तिपूर्ण आन्दोलन यानाच्वंगु खःसां नं येँ महानगरपालिकां नगर प्रहरी लिसे पिनेया मन्तू छयलाः आतंक बलकाच्वंगु धासै शान्तिपूर्ण प्रदर्शनयात हिंसात्मक यायेत स्वयाच्वंगु द्वपं बियातःगु दु । ल्यं ७ पेजय्

२२ वडापाखें सतकं सेवा न्ह्याकल

येँ महानगरपालिका वडा नम्बर २२ या वडाध्यक्ष चिनिकाजी महर्जन सतकय् टेबुल मेच तयाः वडाया ज्या न्ह्याकादीगु दु । महानगरं न्हू सतक फुटपाथ दय्केगु निर्णय लित मकाःतले वडाया ज्या सतकं हे यायगु धासै वडा अध्यक्ष महर्जन सतकं हे ज्या न्ह्याकादीगु खः । वडा अध्यक्ष महर्जन महानगरयात दबाब बिइगु कथं सतकं हे वडाया ज्या न्ह्याकागु खँ धयादीगु दु । नेपाल बैंक वनेगु लैय् धर्नाया निरति दय्कूगु पाल

दुनेनिसै हे ज्या न्ह्याकूगु खः । वडा अध्यक्ष महर्जन धयादिल, 'महानगर या फुटपाथ विस्तार यायेगु निर्णय लित मकाःतले सतकं हे वडाया फुक्क ज्या यायगु जुइ ।' महानगरं न्हू सतकया सतक चिब्या यानाः फुटपाथ तब्या यायेगु ज्या न्ह्याकूगु धासै वडाध्यक्ष महर्जनलिसै स्थानीयबासी विरोध याःगु खः । वंगु बुधवाः निसै फुटपाथ दय्केगु ज्या न्ह्यागु खःसा शुक्रवाः निसै स्थानीय वासिन्दां विरोध याःगु खः ।

नेवाल व नेपालया पुलां इतिहास कुला बौद्धिक सहलह

नेपालभाषा एकेडेमिया ग्वसालय् बौद्धिक सहलह कथं छू विशेष ज्याइवः वंगु शनिवाः जुल । एकेडेमिया सभाहलय् जूगु ज्याइवलय् सांस्कृतिक इतिहास अध्येयता डा गोविन्द बोल श्रेष्ठ मू खँ न्हयब्वया दिगु खः । उगु बौद्धिक सहलह ज्याइवलय् सु खः नेवा ? गुबलेनिसै नेवाःतय् अस्तित्व दत ? दकलय् न्हापांगु नेवाः बस्ति गन खः ? इतिहाससिबं न्हयव नेवाःतय् स्थिति छु खः ?, नेपालभाषा गुलि

पुलां ? धइगु विषय कःघानाः नेवाः व नेपाल पुलां इतिहासया ज्याखँ कुला विशेष न्हयब्वया बौद्धिक सहलह ज्याइवः जूगु खः । एकेडेमिया प्राज्ञ दुजः त्रि त्न शाक्यं सहजीकरण यानादीगु ज्याइवलय् सहभागीतय्सं मू खँय् थःथःगु विचाः न्हयब्वयादीगु खः । नेपालभाषा एकेडेमिया भाइस चान्सलर मल्ल के सुन्दरं ज्याइवः नेवाः तय्गु प्राज्ञ इतिहास कुलेगु ल्यं ७ पेजय्

Trendiest Fashion At Price You Love

ufo the clothing store

HIMALAYAN ICECREAM

मिठो कुल्फी तथा आइसक्रिम बेच्नु परेमा नि शुल्क फ्रिज उपलब्ध गराईन्छ ।

८८५१३५८०८० ८८०८६०८७५५

himalayan.ice.udhyog

सिरुटार, घुम्सार, स्यूटीविलायक, नगरपालिका वडा नं. १, गढपुर

नेवा: राष्ट्रिय म्ये

चमि : दुर्गालाल श्रेष्ठ लय् चिनामि : तिर्थ माली

धुन दने धुन सँन्त्यलं भी फुक्कं हे छम्ह जुइ धुन भीगु लागाय् भी स्वयं हे जः जुया धुन लुइ धुन ह्यांगु भुमिइ अप्टमण्डल ह्यांगु चाः दुने थी नगु भीगु नेवाः ध्वाँय् थ्व हे खः ज्यान भी सकस्यां छगू जातितय् स्वायत्त राज्य लुइ कर्प च्वय् भिलिमीलिं राष्ट्र भःभः धाय्क न्ह्याके भीगु चःतिं भीगु हिं

सम्पादकीय

शिक्षामन्त्रीया हाथ्यां जाःगु ई

शिक्षा, विज्ञान लिसे प्रविधिमन्त्री विद्या भट्टराईयात शिक्षा छ्यलय् यक्व हाथ्या दु । शिक्षा ऐन ह्यगु इलय् निसे आःतक राजनीतिइ लगे जुयाच्वपि शिक्षकतय् कार बाही याय्गु कि मयाय्गु ? विश्वविद्यालय्य राजनीतिक भागवण्डाया आधारय् पदाधिकारी नियुक्ति याय्गु कि क्षमताया आधारय् नियुक्ति याय्गु ? थज्याःगु हाथ्याः सामना याय्गुलि मन्त्रीयात उलि हे थाकुइ ।

न्हापाम्ह शिक्षामन्त्रीं यानातःगु निर्णय कार्यान्वयन याय्गुलि थज्याःगु न्ह्यसः व्यफु । मन्त्री भट्टराई नं पद बहाली याःगु न्हापागु दिं हे थःगु न्हापागु ज्या संघीय शिक्षा ऐन ह्यगु धका धयादीगु दु । मन्त्रीया न्ह्यःने सामुदायिक विद्यालययात बालाकेगु निति शिक्षाय् बजेट अप्वय्के माःगु बाध्यता न दु ।

थ्व स्वयां न्ह्यः नियुक्ति जूपि दक्व धइथें शिक्षा मन्त्रीं शिक्षाय् बजेट अप्वय्केगु थःपिनिगु न्हापांगु प्राथमिकता धकाः धाय्गु याः । मन्त्री भट्टराई न बजेट अप्वय्केगु खँ ल्हाना मदिइ, आधारभूत, माध्यमिक व उच्च शिक्षा सुधार याय्गु निति नं बजेट अप्वय्केगु विकल्प मदु ।

विदेशी विश्वविद्यालयया सम्बन्धन दुगु कलेजय् भर्ना बन्द याय्गु निर्णय कार्यान्वयन जुइ कि मजुइ ? राजनीतिइ लगे जुयाच्वपि शिक्षकयात पदं चिइकिइगु निर्णय याय्गु कि मयाय्गु ? धइगु खँय् मन्त्री भट्टराईयात हाथ्या दु । निवर्तमान मन्त्रीं उच्च शिक्षाय् दलीय राजनीतीकरण क्वचाय्केगु धकाः न्हापांगु निर्णयय् याःगु खः । मन्त्री श्रेष्ठ याःगु 'शिक्षक सरुवा सम्बन्धी निर्देशिका-२०८१, शिक्षा उत्प्रेरक (एजुकेशन क्याटलिस्ट) परिचालन सम्बन्धी कार्यविधि-२०८१ कार्यान्वयन याय्गुलि मन्त्री भट्टराई गज्याःगु भूमिका म्हितइ ?

प्राविधिक नाप व्यावसायिक शिक्षा, विश्वविद्यालयया कुसा ऐनया विधेयक व संसदय् टेबल जूगु उच्च शिक्षा ऐनया विधेयक ह्यगु दायित्व मन्त्री भट्टराईया हे जूगु दु । कर्मचारी व्यवस्थापन गुकथं याय्गु ? अथेहे मन्त्री परिषदं लिहावःगु तिलगंगा आँखा स्वास्थ्य विश्वविद्यालयया सम्बन्ध्य व्यवस्था याय्गु विधेयक व राष्ट्रिय विधि विज्ञान प्रयोगशालाया सम्बन्ध्य व्यवस्था याय्गु विधेयक न्ह्यब्वय्त उलि हे हाथ्या दु । थज्याःगु हाथ्या दथुइ मन्त्री भट्टराई गुकथं ज्या याइ ? थ्व स्वयं ल्यं दनि । मन्त्री भट्टराईया न्हापागु निर्णय संघीय शिक्षा ऐन ह्यगु खः थ्व च्वछाय् बहःगु निर्णय खः ।

स्वतन्त्र, अग्रिम, जानकारी नापं मञ्जुरी छु खः ?- १

श्रीकृष्ण महर्जन नेवाः

लिपांगु इलय् विकासया छ्यलय् स्वतन्त्र, अग्रिम जानकारी नापं मञ्जुरी वा चीहाकलं अवधारणां हलिन्त्यकं चर्चा व मान्यता अप्वया वयाच्वंगु दु । आदिवासी नेवाः समुदाय नापं मे पिं सरोकारवाला नागरिक समाज, संगठन, सरकारी निकाय, निजी छ्यः आदियात स्वतन्त्र, अग्रिम जानकारी नापं मञ्जुरी (एफपिक) या अवधारणा नापं कार्यान्वयन याय्गु विधि ध्वाथुइके गु आज्जु तयाः थ्व दय्कूगु जुल ।

एफपिक धइगु छु ? सुइत खः ?

एफपिक धइगु आदिवासी जनजाति परम्परागत रूपय् छु यला वयाच्वंगु अर्थात् भोगचलन व व्यवस्थापन यानाः वयाच्वंगु लः (जल), जमिन व जंगल थेंजाःगु प्राकृतिक स्रोत साधनय् इमिगु अधिकार सुनिश्चित याय्गु मानव अधिकार पद्धति खः । आदिवासी समुदायया सार्वभौमिकता व आत्मनिर्णयया अधिकार नापं एफपिकया सतिगु स्वापू दु । थ्वहे अवधारणा कथं छुं नं संघ, संस्था वा निकाय आदिवासी जनजाति नाप बाय् ईपिं नाप सरोकार दइगु छुं नं विकास परियोजना न्ह्याके न्ह्यः व न्ह्याकीबलय् इमिगु स्वतन्त्र, अग्रिम जानकारी नापं मञ्जुरी काये हे माः ।

एफपिक नितान्त आदिवासी समुदायया निति व्यवस्था यानातःगु अन्तर्राष्ट्रिय वैधानिक प्रावधान खः । अय् नं थ्व छ्यलाबुलायात मेमे गु समुदाय दुने विस्तार याना यंके फइगु बहस जुयाच्वंगु दु । एफपिक आदिवासी जनजातियात इमिगु जीवन पद्धति, भूमि व च्वनेगु थाय्बाय् लाग्ना आदि थासय् प्रतिक्ल लिल्वः लाके फइगु परियोजना न्ह्याके न्ह्यः इमिसं सहमति बिइकेगु बाय् मबिइगु नापं सहमति बिउसां परियोजनाया छुं नं चरणय् उगु सहमति लिं काय्फइगु अधिकारया सुनिश्चिता याःगु दु ।

मानव अधिकारया आधारय् पद्धति धइगु छु खः ?

मानव अधिकार सम्बन्धी संयुक्त राष्ट्र संघीय उच्च आयोगया कथं मानव अधिकारय् आधारित पद्धति धइगु मानव विकास प्रक्रियाया छगू अवधारणात्मक खाका खः । थुकिं अन्तर्राष्ट्रिय मानव अधिकारया मापदण्डत नाला काइ व थ्व पद्धति मानव अधिकारया रक्षा व प्रवर्द्धन यायेगुपाखे न्ह्याःवनी । थुकिया विकास नापं सम्बन्धित समस्यायात केन्द्रय् दुगु असमानतायात विश्लेषण याइ व विकासया लँपुइ पंगः थनिगु कथं विभेदपूर्ण अभ्यास व शक्तिया अन्यायपूर्ण वितरणयात सम्बोधन याइ ।

एफपिकया सारतत्त्व

धात्थें धाय्गु खःसा एफपिकया फुक्कं तत्त्वतय्गु दथुइ थवं थवय् स्वापू दयाच्वंगु दु । छुं छगू तत्वयात मेगुपाखें

ब्यागलं ब्वथला थुइकेगु याये मञ्जु । आदिवासी जनजातिनाप स्वापू दुगु संयुक्त राष्ट्र संघीय स्थायी मञ्जुरी (सन् २००५ सं ग्वसाः ग्वःगु प्यक्वःगु सत्र) व संयुक्त राष्ट्र संघीय रेड ज्याइवःया ब्याख्या कथं एफपिकका तत्वतपाखें क्वय् न्ह्यब्वया कथं अर्थ तइ ।

१. स्वतन्त्र : सुयागु धितुधिना (बलजपित), ग्याचिकु, ख्याच्वः, तोडमोड व घुस मब्यूसे ।

२. अग्रिम : थुकिं छुं नं परि योजना स्वीकृत बाय् सुरू जुइ न्ह्यः माक्व मञ्जुरी कायेगु ज्या धइगु

थुइकी । अथेहे, थुकिं आदिवासी जनजातिनाप परामर्श काय्गु व मञ्जुरी काय्त माःगु ईयात नं सम्मान याःगु धै गु थुइकी ।

३. जानकारी लिसें : आदिवासी समुदायपाखें अःपुक थुइगु कथं इमिगु मांभाय् व इमिसं माःगु महसूस याःगु माध्यम व ढाँचाय् जानकारी बिइमाः । जानकारी अन्तर्गत परियोजनाया प्रकृति, ज्या याइगु छ्यः, आज्जु, ई, थाय्लिसें उगु परियोजनां लाके गु लिच्वः यात नं दुथ्याकूगु जुइमाः । गुकिइ आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक व लकसय् लाइगु लिच्वःत, परि योजनाया फुक्क सरोकारवालात नं दुथ्याःगु जुइमाः ।

४. मञ्जुरी: मञ्जुरी धैगु आदिवासी जनजातिया जमिन, च्वने गु थाय्बाय् लाग्ना, स्रोत साधन व जिविकायात लिच्वः लाइगु कथंया छुं नं निर्णययात कयाः इमिगु मञ्जुरी बिइगु अधिकार सुरक्षित जुइ धइगु थुइकी ।

एफपिकया कानूनी लिधंसा छु ?

एफपिक सम्बन्धी व्यवस्था आदिवासी जनजातिया अधिकार सम्बन्धी संयुक्त राष्ट्रसंघीय घोषणापत्र (युएनडिप) सं दु । लिसें आदिवासी जनजातिया अधिकार नाप स्वापू दुगु अन्तर्राष्ट्रिय श्रम संगठन महासन्धि १६९ व जैविक विविधता सम्बन्धी महासन्धि (सीबिडी) थेंज्याःगु प्रमुख अन्तर्राष्ट्रिय कानूनी दस्तावेजय् थुकिया अवधारणा आत्मसात् यानातःगु दु ।

अथेहे, आदिवासी जनजातिया हक अधिकार संरक्षण व प्रवर्द्धन सम्बन्ध्य कानूनी रूपय् बाध्यकारी अवस्था सिर्जना याइगु मेगु अन्तर्राष्ट्रिय कानून अन्तर्गत नागरिक नापं राजनीतिक अधिकार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय अभिसन्धि, आर्थिक, सामाजिक व सांस्कृतिक अधिकार सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय अभिसन्धि, फुक्क कथंया जातीय विभेद उन्मूलन सम्बन्धी अन्तर्राष्ट्रिय महासन्धि नापं मेमेगु दुथ्याः ।

एफपिकया खँय् अन्तर्राष्ट्रिय कानूनी व्यवस्था

आदिवासी जनजातिया अधिकार सम्बन्धी संयुक्त राष्ट्र संघीय

घोषणापत्र (युएनडिप) धारा ३२ (२) आदिवासी समुदायया जमिन व थाय् बाय् लाग्नायात लिच्वः लाइगु छुं नं परियोजना स्वीकृत याय् न्ह्यः इमिगु प्रतिनिधिमूलक खलः पुचः अर्थात् गुथिपाखें स्वतन्त्र, अग्रिम जानकारी सहितया मञ्जुरी राज्य कायेमाःगु व्यवस्था याःगु दु ।

अथेहे राज्य आदिवासी समुदायया स्वतन्त्र, अग्रिम जानकारी सहितया मञ्जुरी क्वय् न्ह्यब्वयातःगु अवस्थाय् कायेमाःगु व्यवस्था दु । छगू थासं मेगु थासय् यंकेगु इलय्

अर्थात् स्थानन्तरण याइबलय् (धारा १०), सांस्कृतिक, बौद्धिक, धार्मिक व आध्यात्मिक सम्पत्तिपाखें ब्यागल याइबलय्, घातक ज्वलंत इमिगु जमिन व लागाय् तय्गु अर्थात् मुंकेगु नापं स्यंकेगु अर्थात् विसर्जन याइबलय् (धारा २९), इमिगु जमिन, थाय् बाय् लाग्ना व स्रोत साधनत जफत, अधिग्रहण व छ्यलेबलय्, नोक्सान याइबलय् (धारा २८), कानून दये कीगुलिसें लिसें प्रशासनिक पलाः ल्त्वेनेगु व कार्यान्वयन याय् न्ह्यः (धारा १९) व इमिगु जमिन बाय् थाय्बाय् लाग्ना व मेगु स्रोत साधनय् लाइगु लिच्वः लाकिगु कथंया विकास निर्माण व खनिज, जल बाय् मेगु स्रोतसाधत ज्याखँय् अपुक छ्यालिगु परि योजनाया स्वीकृति पूर्व (धारा ३२) ।

अन्तर्राष्ट्रिय श्रम संगठन महासन्धि १६९ न्हापांगु कानूनी दस्तावे ज खः । थुकिइ आदिवासी जनजातिया आर्थिक व राजनीतिक संस्था, आर्थिक विकास व इमिगु म्हासिका, भाय्, धर्म, प्रथा व मूल्ययात मदिक न्ह्याकेगु सम्बन्ध्य इमिगु चाहानायात मान्यता बिउगु दु । थ्व महासन्धि थुकिया पक्ष र ाष्ट्रतयसं नाले हे माःगु लकस ब्वलंकी । थुगु कानून आदिवासी जनजातिया भूमि प्रतिया अधिकार ग्यारेन्टी याये गु लिसें आदिवासी जनजातिया स्रोत साधन व जनजीवनय् लिच्वः लाइगु कथंया क्वःछिनाय् ब्वति कायेदइगु इमिगु अधिकार सुरक्षित याइ ।

जैविक विविधता सम्बन्धी महासन्धि आदिवासी पिनिगु ज्ञानयात छ्यलाः आदिवासी जनजातिया न्हापां हे स्वीकृति काय्थुंकाः जक याय्दे गु व्यवस्था याःगु दु । थुगु महासन्धि ध्वाथुइक हे स्वतन्त्र, अग्रिम जानकारी नापंया मञ्जुरीया व्यवस्था यानातःगु दु । थुगु महासन्धिया धारा ८ (ज) व मे गु स्वापू दुगु प्रावधानतपाखें धयातःगु दु, 'आदिवासी जनजाति व स्थानीय समुदायया परम्परागत ज्ञान, आविष्कार व अभ्यासया पहुँचया नितिं इमिगु स्वतन्त्र, अग्रिम जानकारीनापं मञ्जुरी माः ।'

नेपालभाषाया दबू प्याखं 'हकदार'या छगू लू ।

नेपालभाषाया न्हापांगु सकिपा 'सिलु'या छगू लू ।

नेपालभाषा सकिपा 'चरित्र'

नेपालभाषा सकिपा 'चरित्र'

'कैदी' सकिपाया छगू लू

सकिपा 'मेरो प्यारो भाइ'या पोष्टर ।

छगू नेपाली भाय्या सकिपाय् विना बुढाथोकीलिसें ।

नेपालभाषाया सकिपा 'बांलाः मय्जु'या निर्देशन यानाच्वंगु ।

जीवन यात्रा सकिपाया छगू लू ।

चलचित्र 'भगवान'या छगू लू ।

'विवस' सकिपाया छगू लू ।

निर्देशनया इवल्य पवन जोशी ।

'बहादुर' सकिपाया छगू लू ।

नेपालभाषाया सकिपा 'बसन्त ऋतु'या निर्देशन यानाच्वंगु ।

बांलाः मय्जुपाखें अवार्ड ग्रहणया इवल्य ।

ज्वःमदुम्ह कलाकःमि पवन जोशी

विजय रतन असंबरे

पवन जोशी किंप्यदँ
किन्त्यादँ तिनि दुम्ह
जूसां ज्यान धाःसा
तःधंम्ह जूगुलिं वयात
उगु प्याखनय् मिले
नया रोलया निंतिं ल्यल
। उगु दबू प्याखंया नां
खः 'हकदार' । किपुया
कलाकार दुथ्याःगु
प्याखं जूगुलिं किपुलिइ
थ्व प्याखं तसकं लोकं
ह्वात । अभिनय धइगु
छु धकाः सिउपिन्सं मचा
ल्याय्म्ह पवन जोशीया
अभिनयया तारीफ हे
यातसा अभिनय धइगु छु
धकाः मसिउपिन्सं पवन
जोशीयात धार्थे हे मठिंम्ह
मनू थें तायेकल ।
यानि कि पवन जोशीया
अभिनयपाखें बांलागु छाप
त्वःत्यत ताः लात ।

पवन जोशी छम्ह प्याखंम्हः,
कलाकार, निर्देशक जक मखुसे म्ये
च्विम नं खः । वय्कलं च्वयादीगु
सच्छिपु म्ये रेकर्ड जुइ धुंकल । थ्व
छू थःगु हे कथंया रेकर्ड खः । वय्
कया च्वसां पिदंगु सच्छिपुगु क्यंगु म्ये
धइगु 'मोहनी तःस्ये छंगु लिउ लिउ' खः
। थ्व म्येय् सरिता महर्जनया सः अले
अनिल महर्जनया संगीत बियातःगु दु ।
थुकथं सच्छिपु म्ये रचना याये धुंक्म
पवन जोशी दबू प्याखं, सकिपा, नाटक,
ख्यालः, टेलिसकिपा, चिसकिपा व
म्युजिक भिडियो ल्हाः न्ह्याकाच्वंम्ह
खः । वि.सं. २०१३ साल असार २०
गते जन्म जूम्ह पवन जोशीया अबु दै
वज्ञ खडानन्द जोशी व मां चन्द्रकुमारी
जोशी खः ।

म्ये धइगु न्हापा न्येनेगु जक खः
तर आः वया म्ये स्वयेगु चलन जुल
। म्युजिक भिडियोया लुखां मनूतय्गु
नुगल्य् थ्यंके मालावल । थज्याःगु
जमाना वःसेलि पवन जोशी नं थ्व
ख्यल्य् पलाः न्ह्याकल । धिसिलाक्क
हे पलाः न्ह्याकल । पवन जोशी छम्ह
निर्देशकया रुपय् म्युजिक भिडियो
ख्यल्य् न्हाय् धस्वाकेत ताःलाम्ह निदे
'शक जुयाः दन । छगः थां हे जुयाः दन
। आःतकया दुने न्यागू खुगू दर्जनासिबें
अप्वः म्येया म्युजिक भिडियो निर्देशन
याय्धुंक्म पवन जोशीया 'राजमति
कुमति' म्येया फिमेल भर्सन छू तसकं
चर्चित म्युजिक भिडियो खः ।

'राजमति कुमति' छू लोक लसं
जाःगु ऐतिहासिक रुपं लोकं ह्वाःगु
म्ये खः । थ्व म्ये वास्तव्य् छम्ह मिजं
नं राजमति नांयाम्ह बांलाम्ह ल्यासेया
वर्णन याना थःगु वेदना प्वंकातःगु म्ये
खः । थ्वहे म्येया लिधंसाय् 'राजमति'
नांया नेवाः फिल्म नं पिहां वल ।
उगु फिल्म दयेकेगु ग्वसाः जुयाच्वंगु
इलय् पवन जोशी नं छम्ह लाय्तःमि
व कलाकःमि जुया स्वात । तर लिपा
वना उगु स्वापू त्वाःदल । वहे म्येया
मिसा संस्करण कथं पवन जोशी म्ये
च्वल । अले म्युजिक भिडियो नं दय्
कल । म्युजिक भिडियो लोकं नं ह्वात
। युट्युबय् थ्व म्येया स्वकुमि ल्याः
च्यागूलख पुले धुंकल । वय्कया
आपालं म्युजिक भिडियो थुकथं लो
कंह्वानाः वयाच्वंगु दु ।

वि.सं.२०२७ सालय् किपुलिइ
क्यंवःगु 'हकदार' नांया दबू प्याखं निसें

कलाख्यलय् पलाः न्ह्याकावयाच्वंम्ह
खः पवन जोशी । सच्छिपु सिबें अप्वः
दबू प्याखं व नाटकय् निर्देशन व
अभिनय यानातःगु दु । न्हापांगु नेवाः
फिल्म 'सिलु' पिहां वय्धुंकाः वि.सं.
२०४५ सालय् 'चरित्र' सकिपाया निदे
'शन यानाः सकिपा निर्देशनय् पलाः
न्ह्याकुम्ह पवन जोशीया निर्देशनय्
बसन्त ऋतु, धार्क दुने, बांला मय्जु
लगायतया सकिपा लिसे आपालं
चिसकिपा व म्युजिक भिडियोया निदे
'शन याय्धुंक्म दु पवन जोशी । चरित्र
धुंकाः 'मनू मखुम्ह मनू' नांय् छू
फिल्म नं दयेकल तर छुं छुं कारणं
यानाः उगु फिल्म धाःसा पिहां वये
मफुत ।

विशेष याना वयागु परिवार ज्यो
तिष विद्या सःपिं परिवार खः । वया
अबुजु खडानन्द जोशी ला नांजाम्ह
ज्योतिष खः । अथेजुगुलिं परिवारया
ईच्छा धइगु थः काय् पवन जोशी नं
ज्योतिष जुइमाः धइगु खः । पवन जो
शीया दाजु जितानन्द जोशी नं ज्योतिष
विद्याय् ल्हाः न्ह्याम्ह खः तर पवनया
ईच्छा धाःसा मेगु हे जुयाबिल ।

छू इलय् स्वनिगलय् दबू
प्याखं तसकं लोकंह्वाना च्वन । दबू
प्याखंया ख्यल्य् नांजापिं धइपिं बे
खाचा, गोविन्द चिकमूपिं खः । उपिं
मध्ये छन्हु गोविन्द चिकमू किपुलिइ
थःगु न्हूगु प्याखंया निंतिं कलाकार
ल्ययेत वःगु जुल । थ्व वि सं २०२७
सालपाखेया खँ खः । उगु ल्यज्याय्
किपुया मेमेपिं ल्याय्म्ह थें पवन जोशी
नं ल्यज्याय् ब्वति काल । उगु ल्यज्यां
किपुया भुवन बज्राचार्य, पूर्ण बज्राचार्य,

पुष्प बज्राचार्य, खडगमान महर्जन
नं कलाकारया ल्यज्याय् पास जुल ।
थर्ननिसें हे पवन जोशीया कला यात्रा
न्ह्यात ।

पवन जोशी किंप्यदँ किन्त्यादँ
तिनि दुम्ह जूसां ज्यान धाःसा तःधंम्ह
जूगुलिं वयात उगु प्याखनय् भिलेनया
रोलया निंतिं ल्यल । उगु दबू प्याखंया
नां खः 'हकदार' । किपुया कलाकार
दुथ्याःगु प्याखं जूगुलिं किपुलिइ थ्व
प्याखं तसकं लोकं ह्वात । अभिनय
धइगु छु धकाः सिउपिन्सं मचा ल्याय्
म्ह पवन जोशीया अभिनयया तारीफ
हे यातसा अभिनय धइगु छु धकाः
मसिउपिन्सं पवन जोशीयात धार्थे हे
मठिंम्ह मनू थें तायेकल । यानि कि
पवन जोशीया अभिनयपाखें बांलागु
छाप त्वःत्यत ताः लात ।

पवन जोशीया तःधिकम्ह दाजु
जितानन्द जोशी ला अबुया लजगाः
लिनाः ज्योतिष ज्या याम्ह जूलसा
माहिलाम्ह दाजु दुर्गानन्द जोशी,
साहिलाम्ह दाजु गुणानन्द जोशी धाःसा
प्याखं पाखे हे नुगः क्वसाय्कुपिं खः ।
वहे दुर्गानन्द जोशीया काय् नविन जो
शी थौकन्हय् नेवाः एचडी टिभि या
हामा खःसा पवन जोशीया निर्देशनय्
पिदंगु 'चरित्र' नांयागु नेवाः फिल्मया
हिरो नं खः । थ्व 'चरित्र' नं न्हापा
आपालं क्यने धुंक्म दबू प्याखंयात
हे लिपा फिल्मी रुप बिउगु खः । दबू
प्याखं धाःसा गोविन्द चिकमू नं दयेकुगु
खःसा वहे बाखंया लिधंसाय् दय्क्म
फिल्मया निर्देशन पवन जोशी याःगु
खः ।

थुकथं न्ह्यागु पवन जोशीया

कलायात्राय् आपालं फिल्मय् छम्ह
कलाकार जुयाः नं म्हितूगु दु । वय्कःया
विशेषता धइगु वय्कः छम्ह धिसिलाम्ह
अभिनेता जुयां नं थम्ह निर्देशन याइगु
फिल्म वा म्युजिक भिडियो, नाटकय्
थःम्ह अभिनय मयाइम्ह खः । स्वर्दँति
न्ह्यः नेपालभाषा एकेडेमिया ग्वसालय्
जूगु छ्धा प्याखं ब्वज्याय् नं वय्कः 'ल
थु' नांयागु प्याखं ज्वनाः वःगु खः
। थ्व प्याखंया च्विम मीना बज्राचार्य
खःसा निर्देशक पवन जोशी खः तर
अभिनय धाःसा मेमेपिं कलाकारपिन्त
याकल । थ्व विषयलय् वय्कःया धापू
कथं छू सिर्जनाया निर्देशन धइगु
तःधंगु जिम्मेवारी खः अले उकिया र
चनात्मक पक्ष निर्देशकया ब्वहल्य्
लानाच्वनि । अज्याःगु इलय् निर्देशन
बाहेक मेमेगु पक्षय् नं पलाः तल कि
पलाः थातय् मलाय् यः । उकिं थःम्हं
निर्देशनया भाला कुबीबलय् अभिनय
मथानागु खँ वय्कलं कनादिल ।

आपालं सिरपा व सम्मानपाखें
विभूषित पवन जोशी २०६६ सालया
राष्ट्रिय चलचित्र पुरस्कारय् सर्वोत्कृष्ट
निर्देशक सिरपा, पेजथ्री पिपुल्स च्वाइस
अवार्डय् बेस्ट डाइरेक्टर, बक्स अफिस
म्युजिक भिडियो अवार्डय् बेस्ट डाइरे
क्टर, संसारि क्रियशनपाखें सप्टरंगी
सम्मान, तेज स्मृति कला सम्मान, ने
पाल खड्गी सेवा समितिपाखें सम्मान
लगायत आपालं सम्मान व सिरपा
त्याकेधुंक्म दु । किर्तिपुर नगरपालिका
चिहासकिपा कासा, बुद्ध भजन म्ये
कासा, कला स्टार म्ये कासा लगायत
थीथी कलाख्यःया सिरपाया निर्णायक
जुयाः ज्या याय्धुंक्म दु ।

हरेक मंगलवार

राष्ट्रियताको लागि समर्पित

मेरो साप्ताहिक

मना साप्ताहिक Mero Saptahik

माला: माला: ब्वनादिसँ ।

Sweet Cave

(जीवन दाईया पसः)

Kalimati, Kathmandu, Nepal

Tel: 4275511, 9741112777, 9851063000

यहाँ भोज तथा पार्टीहरूको लागि चाहिने स्पेशल दही, पनिर, लाखामरी, लालमोहन,
बर्फी, रसबरी तथा अरु विभिन्न परिकारका मिठाईका लागि सम्पर्क राख्नुहोस् ।

आउटडोर भेज क्याटरिङ पनि गरिन्छ ।

धम्मावती गुरुमाया नामं स्वास्थ्य उपचार कोष नीस्वन

धर्मकीर्ति विहारया प्रमुख लिसें थेरवाद बौद्धधर्मया अतिकं नांजाःम्ह श्रद्धेय धम्मावती गुरुमाया नामं स्वास्थ्य उपचार कोष नीस्वंगु दु । गुरुपुन्ही कुन्हु धम्मावती गुरुमाया ९१ दै बुर्दिया लसताय लाकाः धर्मकीर्ति विहारय स्वास्थ्य उपचार कोषया घो

षणा याःगु खः । क्षत्रपाति निःशुल्क चिकित्सालयया व्यवस्थापनय धर्मकीर्ति विहारया ग्वसालय उगु कोष न्ह्याकेगु कथं श्रद्धेय धम्मावती गुरुमां व क्षत्रपाति निःशुल्क चिकित्सालयया नायः डा. मनोजमान श्रेष्ठ सम्भ्रौता पतिइ हस्ताक्षर याःगु खः । धम्मावती

गुरुमांपाखें कोष नीस्वनेगु नितिं भिगू लख तका दां तथाः बिज्याःगु खःसा उपासिका उपासकपाखें थ्यंमथ्यं भिगूगु लख दामं कोषया घोषणा जूगु खः ।

ज्याइवलय श्रद्धेय धम्मावती गुरुमां नं थुगु स्वास्थ्य उपचार कोष बुद्ध धर्मशासन बल्लाकाः यंकेगु नितिं धर्मकीर्ति विहारलिसें उगु विहारया न्यागु कचा विहारय च्वनाः बिज्याईपिं गुरुमांपिन्त निःशुल्क स्वास्थ्य उपचार क्षत्रपाति निःशुल्क चिकित्सालय याकेगु नितिं नीस्वनागु खँ कनाः बिज्याःगु खः । वसपोल गुरुमां नं स्वास्थ्य दकले तःधंगु सम्पति जूगु व शरीर गुगु नं इलय स्यने फ्युलिं थुकियात इलय हे वाःचायेकाः वासः यायगु नितिं कोषया आवश्यकता जूगु खँ कनाः बिज्याःगु खः ।

इतिहासकार डा. तुलसीराम वैद्य मंत

नांजाःम्ह इतिहासकार डा. तुलसीराम वैद्य मंत । वंगु छुं ई न्ह्यवनिसें उसाय मदयाच्वंम्ह वयकः वंगु बुधवाः मदुगु खः ।

वयकलं अलाहवाद विश्वविद्यालयय इतिहास विषय एम.ए. व पीएच.डी. यानादीगु खः । २०१७ साल आषाढ १८ गतेनिसे त्रिभुवन विश्वविद्यालय प्राध्यापनया ज्या यानादीम्ह वयकलं इतिहास केन्द्रीय विभागय प्राध्यापक व विभागीय प्रमुख जुया ज्या यानादीगु खः । नांजाःगु सफू 'ब्रेभ किड

जयप्रकाश मल्ल' या च्वमि डा. वैद्यं शाहकालया प्रारम्भिक इतिहासबारे विशेष अध्ययन यानादीगु दु । वयकलं बागमती खुसि बचे यायेगु अभियानय नं नेतृत्वकारी भूमिकाय म्हितादीगु दु ।

नेपाल उद्योग व्यापार महासंघया ग्वसालय हिदान

नेपाल उद्योग व्यापार महासंघया स्वक्वःगु स्थापना दिवशया लसताय ये नयाँ बसपार्कय हिदान ज्याइवः जुल । संस्थाया नायः रिखमलाल भन्डारीया नायःसुइ जूगु ज्याइवः उप-महासचिव गीता पनेरुं न्ह्याकूगु खः । येँ ६ पाखें संघीय सांसद लिसें पूर्वमन्त्री शिशिर खनालया मूपाहाँसुइ जूगु ज्याइवलय थीथी राजनीतिक दलया प्रतिनिधिपिं लिसें थीथी संघसंस्थाया प्रतिनिधि उपस्थित दुगु खः । ज्याइवलय मूपाहाँ खनालं ज्याइवः च्छायेबहःजगु धासैं यक्व तामभ्राम व औपचारिकताय

स्वयां भव्य सभ्य व उदाहरणीय जूगु व वडगु दिनय नं थुकथंया ज्याइवः यायत इनाप यानादिल । ज्याइवलय ३८ पिन्ट

हि मुंगु खः । ज्याइवः महासंघया वरिष्ठ न्वकु श्याम प्रसाद श्रेष्ठया कजिसुइ जूगु खः ।

पर्यटन व्यवसायी अम्बिका श्रेष्ठ मन्त

द्वारिकाज होटल एण्ड रिसोर्टया सचालक अम्बिका श्रेष्ठ मन्त । आइतवाः यलया मेडिसिटी अस्पतालय वासः यायेगु इवलय ९१ दैय मदुगु खः । निमोनियाया ल्वगि श्रेष्ठ निला न्ह्यःनिसें वासः याकाच्वंगु खः । ६५ दै न्ह्यःनिसें होटल व पर्यटन ख्यलय सक्रिय जुयादीम्ह श्रेष्ठ १९९१ निसें द्वारिकाज होटल कःघाना वयाच्वनादीम्ह खः ।

श्रेष्ठ प्यदै न्ह्यः क्यान्सरयात बुकूगु खः । वयकःया निम्ह म्हायाय दु । वयकःया जहान व काय मध्ये धुकल । श्रेष्ठया पर्यटन ख्यःया थीथी

संघ संस्थाय नेतृत्वया भूमिकाय म्हितादीधुकूगु दु । श्रेष्ठं द्वारिकाजया नामं येँ व धुलिखेलय होटल चले यानाच्वंगु खःसा वयकलं थीथी ट्राभल एजेन्सी नं चले यानादीगु खः ।

डा. तुलाधरयात संकिपा संघया स्वंगू न्ह्यसः

नेपालभाषा संकिपा संघया नामं मेगु छगू संस्था चायेकेवं विवाद ब्वलंगु दु ।

थ्व स्वयां दछि न्ह्यः बेलायत च्वनाच्वंम्ह डा. शान्तवीर सिंह तुलाधर नेपाः वयाः हृदयप्रसाद मिश्रया अध्यक्षताय नेपालभाषा संकिपा संघ नीस्वंगु खःसा उकिया संरक्षण थः हे जुयादीगु खः ।

दछि लिपा वयाः कलाकार आर्यन नकःमिया अध्यक्षताय नेपालभाषा सिनेमा विकास केन्द्र चायेकेवं विवादय वःगु खः । नेपालभाषा सिनेमा विकास केन्द्रया संरक्षक नं डा. तुलाधर हे जूगुलिं नेपालभाषा संकिपा संघं प्रेस वक्तव्य जारी यासैं थःपिनिगु ध्यानाकर्षण जूगु धाःगु दु ।

नेपालभाषा संकिपा संघया अध्यक्ष हृदयप्रसाद मिश्र हस्ताक्षर यानाः पिथंगु वक्तव्यय धयातःगु दु, 'नेपालभाषा सिनेमा विकास केन्द्र' नां

तया न्ह्यु संस्था चायकूलि जिमिगु ध्यानाकर्षण जूगु दु ।

नेवाः संकिपाया विकास यायेगु ताः तथाः आः नकर्तनि हे 'नेपालभाषा सिनेमा विकास केन्द्र' नां तथाः छगू न्ह्यु संस्था चायेकल धकाः खँ पिहां वःगु दु । उगु समाचार प्रति थुगु 'नेपालभाषा संकिपा संघ' या ध्यानाकर्षण जूगु दु । संरक्षक डा. शान्तवीर सिंह तुलाधर यात न्ह्यसः थुकथं तःगु दु ।

नेपालभाषा संकिपाया विकास यायेगु ताः तथाः थनिं दछि न्ह्यः तिति छिगु हे पहल व छिगु हे सक्रिय संरक्षकत्वय 'नेपालभाषा संकिपा संघ' गठन जूगु खः । लुमकेबहः जू थुगु संघपाखें ज्या न्ह्याकेया लागिं छिं प्यंगु करोड तका दां मुंकेगु बचं नं बियादीगु खः । तर थुगु संस्था अस्तित्वय दयेक दयेक हे थुगु संस्थालिसे छुं सहलह तकं मयासे थःगु हे संरक्षकत्वय वहे उदेश्यया मेगु संस्था गठन यायेमाःगुया

कारण छु खः ? नेपालभाषा ख्यलय संकिपाकःमिपिनि ल्याः तसकं म्हो जक दु । थ्व म्हो जक दुपिं संकिपाकःमिपिंत छथाय हयाः छधी यायेमाःम्ह छिथेंज्याःम्ह न्ह्यलुवां छगू संस्था दयेक दयेक वहे संस्थाया छम्ह दुजःया नेतृत्वय हानं मेगु संस्था चायेकाः दुपिं नेवाः संकिपाकःमिपिंत नं विभाजित यायेगु ज्या यानादिला छि थः बेलायतय च्वनाः नेपालय च्वीपिं नेवाः संकिपाकःमिपिंत थःथः ल्वाकाच्वने गु थ्व षडयन्त्रकारी ज्यायात नेवाः संकिपा ख्यःयात आघात यायेगु अपरिध खः धकाः छाय मधायेगु ?

छिगु संरक्षकत्वय न्ह्यु संस्था गठन यानादीधुंकाः आः छिगु हे संरक्षकत्वय गठन जुयाच्वंगु थुगु संघयात गुकथं न्ह्याकेगु अले थ्व संघय छिगु भूमिका छु जुइगु खः स्पष्ट यानादीत इनाप याना ।

मोतिलक्ष्मीया ११५ वःगु जन्मन्दि

विश्व नेवाः संगठन : हलिं नेवाः दबूया ग्वसालय वि.सं. २०८१ श्रावण ६ खुन्हु नेपालय दकलय न्हापां बाखं च्वयाः इतिहास ज्यानादीम्ह साहित्यकार व मिसा न्ह्यलुवाः मयजु मोति लक्ष्मी उपासिकाया ११५ वःगु जन्मन्दि जूपाखें तःजिक हनेज्या जुल । हलिं नेवाः दबूया केन्द्रीय नायः संयुक्त श्रेष्ठं मोतिलक्ष्मीया किपाया न्ह्यःने न्हू प्रविधि छ्यलाः त्वाःदेवाय मत च्याकाः उलेज्या यानादीगु खः । थुगु ज्याइवलय दकले न्हापां लोककवि राजभाइ जकःमिं स्वीखुदै न्ह्यः मोतिलक्ष्मीया चयुदै बुनि प्रतिभा साहित्यिक परिवार पाखें जनस्तरं तःजिक हनागु खँ न्ह्यथेंसे

मोतिलक्ष्मीया कृतित्व व व्यक्तित्व दुथ्याःगु चिनाखँ ब्वनाः न्यंकादीगु खः । थुगु ज्याभ्वलय पाहांकथं पाटन क्याम्पस, नेपालभाषा विभागया प्रमुख मयजु उप प्रा. निर्मला श्रेष्ठं मोतिलक्ष्मी उपासिकां जीवन ज्वःछिं भोगु जाति, भाषा, साहित्य च्वन्त्याकेत तन, मन, धन बियाः तःजिक योगदान याना भाःम्ह छम्ह नेपाः देय्या साहसी मिसा खः धयादिल । थुकथं हे भाषा आयोगया दुजः माननीय सुरेश किरण मानन्धरजुं मोतिलक्ष्मी उपासिका उगु इलय हे नेपालभाषा साहित्य ख्यलं न्ह्याः भाःम्ह मिसा आन्दोलनया छम्ह ज्वःमदुम्ह आइकन खः धयादिल ।

फुटपाथ ...

विज्ञप्तिइ धयातःगु दु, 'जिमिगु विरोध ज्याभ्वलय छिं (मे यरं) खटे याःपिं नगर प्रहरी व मे पिं छुं मनूतयसं थःगु वैधानिक अधिकार, अनुशासन व कार्य क्षेत्र हाचां गायाः थीथी कथंया ल्वाभः ज्वनाः स्थानीययात ख्याचः वीगु ज्या यानाच्वंगुलिं अज्याःगु ज्या तुरुन्त दिकेत इनाप याना । थुकिं यानाः शान्तिपूर्ण हिंसात्मक रुप काल धाःसा थुकिया फुक्क जिम्मे वार छि हे जुइ ।'

उकथं हे २२ वडाय जुयाच्वंगु विरोध प्रदर्शनयात कयाः वंगु आइतवाः स्वनिगःया थीथी वडाया वडा अध्यक्षपिसं नं ऐक्यबद्धता

प्वकूगु दु । सुधिसिया ७ वजे निसें थीथी वडाया अध्यक्षपिसं ब्वःति काःगु प्रदर्शनय पुलांम्हमन्त्री कृष्णगोपाल श्रेष्ठं नं ब्वति काःगु खः ।

नेवाल व ...

छगू कुतः खः धासैं थुकिया विस्तृत अध्ययन यायेत एकेडेमि अभि न्ह्याःवनिगु खँ धयादिल ।

ज्याइवः एकेडेमिया चान्सलर यज्ञरत्न धाखवाःया अध्यक्षताय जूगु खः । ज्याइवःयात तिबः कथं नेवाः राजनीतिक आन्दोलनया डा. महेशमान श्रेष्ठ, नागार्जुन पब्लिके शनया डा. सर्वोत्तम श्रेष्ठ व सीम्याट कन्सलटायन्सया ई. बालसुन्दर मल्लपिन्सं ग्वाहालि यानादीगु खः ।

नेवाः सरोकारया अनलाइन पत्रिका
Swoniga Online
बदनाथ
www.lahana.com

रञ्जना लिपिं पिहाँ वयाच्वंगु रञ्जना लयपौ ब्वनादिसैं/ब्वकादिसैं

प्रचलित नेपाललिपिं पिहाँ वयाच्वंगु म्हरीका लयपौ ब्वनादिसैं/ब्वकादिसैं
महीका लयपौ
MHASIK Monthly | म्हरीका मासिक

